

El pla de la victòria. Discurs del secretari general del PSU, camarada Joan Comorera al míting conjunt de la UGT i el PSUC, celebrat el 8 d'abril de 1937 al Price de Barcelona.

«Pel Pla de la Victòria, un Govern que governi i que governi de debò»

Publicat a *Treball*, 9 d'abril de 1937

Companys: Estem als vuit mesos i mig de la guerra i Catalunya es troba en una mena de carreró de difícil sortida. ¿Què és el que ha passat? Què és el que ací ha fracassat? ¿Ha fracassat Catalunya? Ha fracassat un sistema. Ha fracassat un sistema i uns mètodes de governar. O millor dit: de no governar ¹. Ha fracassat el sistema dels Comitès. Ha fracassat el sistema dels incontrolats, ha fracassat el sistema de fer lleis a caprici de cada sindicat. Ha fracassat la tàctica de pagar-se un exèrcit particular per mobilitzar-lo pels carrers de Barcelona. No han fracassat Catalunya, ni la classe treballadora.

Naturalment, en passar els mesos i en comprendre nosaltres la gran veritat que des del començament estàvem en una guerra dura i perillosa; en passar els mesos i acceptar aquest convenciment havia d'arribar-se a la situació que avui ens trobem. Per això jo us he de dir que la crisi d'avui no és una crisi normal, és una crisi de fons de la qual hem d'esperar solucions definitives per poder assegurar d'una vegada la contribució definitiva de Catalunya a la guerra contra el feixisme.

(...)

Què és el Pla de la Victòria que presentem.

No és, com us deia abans, un programa de partit. El Pla de la Victòria no és el programa del PSU ni de la UGT: és el pla de tot el poble antifeixista, és el pla de tots els obrers que volen lluitar de bona fe per vèncer com més aviat millor el feixisme internacional, és el Pla, en una paraula, de la victòria dels antifeixistes.

(¹) El 3 d'abril de 1937, s'havia format el cinquè consell de la Generalitat des de que havia començat la Guerra Civil. Aquest, que va durar fins el 16 del mateix mes, estava format per: Lluís Companys (ERC), President; Josep Tarradellas (ERC), Finances i cultura; Artemi Aiguader (ERC), Ordre Públic; Francesc Isgleas (CNT), Defensa; Joan Josep Domènech (CNT), Economia, Serveis Públics, Assistència Social i Sanitat; Joan Comorera (PSUC), Obres Públiques i Josep Calvet (UR), Agricultura i Proveïments. Nota de l'edició.

Nosaltres, per redactar aquest Pla de la Victòria no hem hagut de fer cap sacrifici ni cap renunciament de programes, no hem renunciat al nostre programa ni als nostres principis ni hem fet altra cosa que veure de prop quines són les veritats de la lluita i acceptar-les tal com són per tal de poder assegurar la victòria damunt el feixisme. Hi ha, no obstant això, companys que assegurin que acceptar aquest Pla o acceptar abans la col·laboració governamental ha significat per a ells enormes sacrificis, l'abandonament de programes i no sé quantes coses més. Però nosaltres hem de dir: si hi ha programes que en aquests moments no serveixen per lluitar contra el feixisme, quina culpa en tenim nosaltres? I si hi ha programes que topen amb la realitat d'avui, quina culpa en tenim nosaltres? I si el feixisme no pot ésser esclafat amb programes ni amb principis, sinó amb potents exèrcits ben organitzats, quina culpa en tenim nosaltres? ¿És que això també és una maniobra nostra per obligar a un altre gest de renunciament de programes i de principi?

La lluita contra el feixisme ens imposa deures i obligacions i sobretot ens imposa el deure de no presentar factura quan es proclama massa alt que s'ha fet renúncia a principis i a programes perquè si es fa en bé de la causa, la factura s'ha de guardar a casa.

I quines factures companys! Cada vegada que es produeix una situació nova, els sacrificis allarguen el compte.

Nosaltres volem unitat d'acció per poder desenvolupar el Pla de la Victòria. Nosaltres volem que tot el poble antifeixista de Catalunya accepti el nostre Pla i vulgui anar amb nosaltres a la seva realització. En què consisteix el Pla?

¿És que hi ha algú, d'una manera sincera, pugui no acceptar-lo? Val la pena de fer-ne un petit resum:

Exèrcit Popular Regular i Reserves.

La creació ràpida de l'Exèrcit Popular Regular. ¿Quina organització antifeixista pot oposar cap mena de resistència a aquesta petició?

Qui pot oposar-se a la creació d'un sistema de fortificacions i de refugis?

Qui pot oposar-se a la formació rígida de comissaris polítics que assegurin?

Qui pot oposar-se a la creació immediata de reserves, que són absolutament indispensables si volem anar a l'ofensiva contra el feixisme? Qui no sap que la debilitat de Catalunya consisteix precisament en la seva manca de reserves? Quan el nostre front d'Aragó és un front immòbil ja fa molts mesos, perquè no comptem amb les reserves necessàries per poder-nos llançar a una ofensiva a fons? Qui no sap que estem en aquell front en condicions admirables per a la defensa, que permeti tenir la consciència tranquil·la arreu de Catalunya, la seguretat que encara que els feixistes ataquessin per aquell front no passarien, perquè l'organització defensiva és bona, però qui pot admetre que tota la contribució militar de Catalunya ha de reduir-se a crear un únic front més o menys inexpugnable a les envestides de l'enemic? Qui pot acontentar-se únicament amb això? Tota l'aspiració profunda del poble català consisteix a poder llançar-se un dia a una ofensiva a fons, ofensiva que signifiqui la caiguda de Saragossa, que signifiqui donar-se la mà amb els herois germans d'Astúries, que lluiten tan heroicament, ofensiva que vol dir donar-se la mà amb els germans de Guadalajara, que tan tremenda lliçó han donat als mercenaris de Mussolini. És aquesta la profunda aspiració de la immensa majoria dels catalans avui, i aquesta aspiració mai no podrà ésser realitzada si no hi ha ací una política enèrgica de creació de reserves, perquè sense reserves humanes no hi ha possibilitat d'ofensiva a fons contra cap front. Qui pot oposar-se a aquesta aspiració?

Política sistemàtica d'utilitat de tots.

Qui pot oposar-se a la mobilització de totes les lleves que facin falta per crear aquestes reserves?

Qui pot oposar-se a una política sistemàtica contra els emboscats? ¿És que pot haver-hi algú en cap organització antifeixista que tingui l'interès amagat, inconfessable, d'amagar-se, per no anar a la lluita contra el feixisme internacional? No pot ni donar-se aquesta suposició. En tots hem d'admetre el mateix interès que no hi hagi a la reraguarda emboscats, de cap mena, ni emboscats en els comptes, ni emboscats en la indústria de guerra. Qui pot oposar-se a això públicament?

Qui pot oposar-se a la incorporació de la dona al treball industrial, a la seva educació professional?

Qui pot oposar-se a la reeducació dels homes d'altres indústries que en virtut de la guerra i de la revolució estan parades avui? ¿És que algú pot pretendre continuar indefinidament la política suïcida de l'Institut de Pagament de Salaris? ¿És que hi ha algú que pugui sostenir que la Generalitat de Catalunya, amb l'ajut del Govern de la República o sense aquest ajut, podrà mantenir dia darrere dia, fins a la fi d'aquesta guerra, el pagament dels salaris als obrers que no tenen feina a les seves fàbriques o que tenen les fàbriques tancades? ¿És que no sap tothom que Catalunya ha gastat ja en aquesta política sense sentit comú més de dos-cents milions de pessetes, i que no hi ha recursos sobrers per a les necessitats més elementals de la guerra sense l'ajut directe del Govern de la República. (...)

En un país en guerra no ha d'haver-hi atur forçós.

En els països en guerra no hi ha atur forçós. Justament en temps de pau i en to de facècia, se sol dir quan hi ha crisi econòmica en règim capitalista, que no trigarà a esclatar una guerra perquè la guerra es menja els sense feina. Però això és una gran veritat, no és únicament una facècia, i és que la guerra absorbeix de manera immediata un tant per cent importantíssim de la població productiva. Existeix una incrementació extraordinària de totes les indústries directament o indirectament lligades amb la guerra, i encara que hi hagi com a contrapartida indústries de luxe, indústries de tot ordre que en virtut de la guerra sofreixen una paralització, aquest desequilibri econòmic en temps de guerra, en qualsevol temps ha estat sempre absorbit per la mateixa guerra. Els uns perquè van les fàbriques de producció de material de guerra pròpiament dit, i d'altres perquè van a les fàbriques que s'han transformat en indústries auxiliars de la mateixa guerra.

I a Catalunya ens trobem que passa el fenomen contrari, i és que hem alimentat amb els diners de tots l'atur forçós, en lloc d'ajudar-lo amb una política intel·ligent de reajustament industrial i de reorganització a fons de tota la indústria de guerra. I s'ha donat el cas extraordinari que homes que no

treballen cobren un salari més alt que els altres que treballen, cosa absurda, i jo us dic que al llarg dels mesos no es pot mantenir. ¿Qui pot, doncs, oposar-se a aquest procés immediat de reeducació obrera per fer l'adaptació a les noves necessitats de la indústria de guerra i de la nova transformació econòmica que en el país s'està operant a causa de la guerra? Ningú, de manera pública, no podrà oposar-s'hi en contra.

Cal un Departament d'Indústries de Guerra. (2)

Qui pot oposar-se a la creació de les indústries de guerra del Departament d'Indústries de guerra? Tots tenim la convicció íntima que Catalunya pot esdevenir la forja de la República. Estem acostumats a confiar excessivament en l'ajut dels altres i no comptem suficientment amb el nostre propi ajut. Perquè el Govern de la República, en començar la guerra civil, tenia un estoc de més de dos mil milions de pessetes or per poder desprendre en la compra d'armes a tot el món, vàrem pensar que amb això ja n'hi havia prou, que aquest or es convertís en canons, avions i municions de tota mena, i que no calia intensificar el nostre esforç, sense preveure que podia venir un moment que les mans ens fossin tancades o que l'estoc d'or anés minvant de tal manera que ja es comencessin a veure les seves engrunes. Ja molts veuen aquestes possibilitats. No endebades han passat vuit mesos i mig de guerra, d'incompetència i, molt sovint, de sabotatge conscient.

I ara ens trobem que qualsevol dia hi haurà control marítim a les nostres costes i que aquest control potser l'exerciran els nostres tan admirables amics (?) Hitler i Mussolini. I ens trobarem, potser, que ens haurem de valer únicament de nosaltres mateixos i que tindrem a les nostres mans, a les mans dels nostres combatents les armes, les armes i les municions que nosaltres siguem capaços de fabricar que amb el nostre esforç, amb la nostra tècnica i amb el nostre sacrifici. És que nosaltres per reaccionar i poder salvar totes aquestes dificultats i per poder assegurar als exèrcits de la República tot allò que necessitin per a la lluita hem d'esperar que aquestes dificultats estiguin damunt

(2) 7 d'agost de 1936, s'havia constituït la Comissió d'Indústries de Guerra dins l'estructura de la Generalitat, per a coordinar la producció d'empreses, metal·lúrgiques i químiques, fonamentalment, transformades en indústries de guerra. Nota de l'edició.

nostre, potser per no arribar-hi a temps? Cal fer-ho ara, que encara hi som a temps, cal anar a una redistribució a fons de tota la indústria de guerra i ningú no s'ha de deixar impressionar pel que diguin a fora quan ens contradiuen afirmant que la Indústria de Guerra a Catalunya és perfecta. No cal sinó preguntat: si tan perfecta és, per què diuen que a Aragó no es pot atacar perquè no hi ha armes? (...)

Política de comprensió al camp.

Qui pot oposar-se a la política justa al camp? En el programa que presentaren els amics de la CNT s'anava –no en la lletra del programa i sí en els resultats fatals d'allò– a una política de col·lectivització forçada arreu de Catalunya, i s'anava sobretot a oposar Ajuntaments, contra Ajuntaments. Hauríem tingut la guerra civil dels pagesos que no haurien volgut sotmetre's a la col·lectivització imposada, i la guerra municipal de poble contra poble en la disputa dels seus recíprocs termes municipals.

Hauríem tingut encara coses pitjors, perquè ja sabem per experiència que hi ha homes sobrers a Catalunya per escampar-se damunt de tot el poble català manifestant la seva voluntat col·lectivitzadora, perquè després això fos una imposició i fos origen de profundes pertorbacions que haurien malmès la guerra. Per això demanem tranquil·litat al camp. Al camp s'ha desenvolupat una profunda revolució. Aquesta revolució va començar l'any 1934 amb la Llei de Contractes de Conreu, que no es proposava altra cosa que modificar les relacions jurídiques entre propietari i arrendatari. Però aquella revolució jurídica, començada l'any 1934, avui ja és, després del 19 de juliol, una revolució econòmica completa per tal com ha desaparegut la classe propietària. No hi ha terratinents a Catalunya, i els vells masovers, i els vells rabassaires i els vells mitgers, i els parcers, a Catalunya avui són de fet propietaris de la terra que conreen molt sovint a través de centenars d'anys, de pares a fills. I cal que la pagesia de Catalunya, que al cap de tants segles de lluita sagnant contra els explotadors ha pogut arribar a la realització del somni, cal que pugui veure-la de prop convertir-se en carn viva i pugui, a conseqüència d'això, portar a la causa contra el feixisme tot el seu esforç, tot el seu sacrifici.

Si nosaltres, en lloc d'aturar-nos un moment a estudiar els avantatges positius d'aquesta revolució econòmica ja completa en el nostre camp, ens llancéssim irreflexiblement a una política de pseudo-col·lectivització, que mols sovint no és més que la col·lectivització dels fruits que altres han produït, ens trobaríem amb tot el camp de Catalunya contra nosaltres, contra la causa antifeixista, i ens trobaríem que arreu de Catalunya, en la intimitat de les llars i en la intimitat de cada consciència, hauríem creat milers i milers i centenars de milers de feixistes, de simpatitzants feixistes que veurien tal vegada en l'home de l'altre cantó, un possible mal menor. (...)

Ordre Revolucionari antifeixista.

Qui pot oposar-se a la seguretat i a l'ordre revolucionari antifeixista? És que ja no s'ha fet prou l'experiència de la pertorbació íntima que produeixen arreu de Catalunya aquells que anomenem «els incontrolats»? És que aquesta broma no s'ha d'acabar algun dia? Qui pot oposar-se obertament al fet que un poder legítim, constituït per tots els organismes antifeixistes assegurari d'una vegada l'ordre antifeixista la qual cosa vol dir assegurar la producció de guerra, assegurar la creació de l'Exèrcit Popular Regular, assegurar l'aportació entusiasta i abnegada de totes les capes del nostre poble a l'esforç comú, que vol dir satisfacció interior arreu de Catalunya? Qui pot oposar-s'hi obertament, si sincerament sent la causa antifeixista? És que pot haver-hi cap organització que senti lligada la seva vida, i la seva existència a la perdurabilitat dels incontrolats? Jo no vull creure, ni vosaltres no ho voleu creure tampoc, però no pot haver-hi cap organització que pugui deixar un grau de la seva existència a mans d'homes que normalment usen un carnet sindical per cobrir llurs crims.

Qui pot oposar-se a la concentració de les armes a mans del Govern que representi totes les organitzacions antifeixistes? No sabem tots que avui a Catalunya hi ha armes suficients per poder armar dues divisions completes? Tots tenim la ferma convicció que ací a Catalunya, sense esperar res de la importació estrangera, sense haver de demanar res al Govern de València, amb el nostre propi esforç, amb la nostra pròpia abnegació i desprendiment, estem en condicions de armar les dues divisions de reserva que fan falta al nostre front per llançar-se a una ofensiva a fons contra el feixisme, i portar

d'aquesta manera el nostre ajut efectiu a la causa contra antifeixista. ¿És que aquestes armes passaran de mans de treballadors a mans de burgesos? ¿On són ja els burgesos, companys? N'hi ha tan pocs, que fins i tot llur fesomia es va perdent ja de la nostra memòria. A l'Exèrcit Popular hi va el fill del pagès que sap que amb la vinguda del feixisme seria perseguit, perquè no ha pagat la renda i s'ha quedat amb la terra que era d'un altre. Hi ha l'obrer industrial, la classe mercantil, que també ha col·lectivitzat: hi ha tota la classe obrera. La industrial, la pagesa i la mercantil, que tenen llur sortida lligada de manera indestructible al triomf damunt del feixisme.

(...)

Qui pot oposar-se que hi hagi d'una vegada a Catalunya plena responsabilitat i plena disciplina, disciplina al front, disciplina a la rera, responsabilitat aquí i responsabilitat allí, per poder assegurar en tot moment que el sacrifici que facin els treballadors aquí no serà inútil, no serà estèril, per l'acció d'uns quants irresponsables o d'uns quants provocadors?

És aquest, companys, el Pla de la Victòria que nosaltres presentem a tots els antifeixistes de Catalunya. No és un Pla de Partit, no és un programa d'organització. És el clam evident de tot el poble de Catalunya, que vol acabar d'una vegada amb velles experiències i que vol lluitar de debò i que vol saber-se de debò organitzada per a la lluita contra els seus enemics, contra el feixisme internacional.

(...)

Qui són els veritable revolucionaris.

Som polítics, companys, però en el fons i de debò, ¿qui és més revolucionari, el que assegura la revolució o el que la posa en perill? La victòria és en si mateixa una revolució. Guanyada la guerra tots els horitzons de transformació econòmica estan davant dels nostres ulls. Serà llavors quan es podran complir els nostres sentiments, puix que guanyada la guerra els generals traïdors seran afusellats i s'hauran acabat els contrabandistes tipus March, que anirà a la ruïna, i tot el cos aristocràtic i tota la màquina terrible de la guerra acabarà amb tota l'obra de la facció. I la classe treballadora, l'endemà de la victòria, feta la

transformació i l'obra revolucionària que el país vulgui donar-se. Una revolució nascuda de la transformació econòmica imposada per la pròpia realitat.

Nosaltres no volem que una obra revolucionària precipitada ens porti a una derrota davant el feixisme. Som profundament revolucionaris i l'endemà de la victòria no retirarem ni una coma del nostre programa perquè sabem que tindrem a les nostres mans els elements suficients perquè no es pugui aturar. Però, ¿és que parlant un llenguatge revolucionari s'és més revolucionari, companys? ¿És que avui es pot fer una revolució econòmica integral? Imagineu-vos un moment que nosaltres acceptem la tesi ultrarevolucionària i diem: bé, doncs endavant, fem la revolució. Jo pregunto: qui fa la revolució? La fan els anarquistes o la fem nosaltres. I si la fan els anarquistes, nosaltres no l'acceptem, i si la fem nosaltres els anarquistes no l'acceptaran.

A més una revolució econòmica exigiria unes condicions fonamentals. La primera un poder hegemònic i la segona un pensament homogeni. No es poden fer dues revolucions alhora. Dos poders alhora no hi poden ésser.

L'estructura econòmica que nosaltres pensem no és la que pensen ells. I ni ells ni nosaltres no tenim un poder hegemònic que pugui portar a terme el nostre pensament, el nostre criteri, perquè la iniciativa de l'un seria neutralitzat per l'altre.

La unitat no pot mantenir-se sense un comportament adient de tots.

En aquest terreny si nosaltres marxistes, acceptem la tesi anarquista –i no parlem dels trosquistes del POUM perquè no val la pena– i la tesi anarquista està ja en plena acció, ¿què és el que passaria, companys? Passaria, en primer lloc, la guerra de sindicats contra sindicats, guerra de sindicats contra la pagesia, guerra d'un Govern revolucionari contra la petita burgesia, dislocament integral de tota l'economia del país i dels factors morals i material que avui ens assegura la victòria contra el feixisme. Això no és una fantasia. És que no obeeixen aquesta llei els episodis que hem viscut i que abans recordava Sesé? ⁽³⁾ ¿És que el sindicat únic del transport, per exemple, ha fet el que ha

⁽³⁾ Antoni Sesé i Artaso (Broto, Osca, 1895 – Barcelona, 1937). Procedent del Partit Comunista de Catalunya, s'integrà al PSUC. Els primers dies de la guerra es va fer càrrec de la secretaria general de la

fet al port de Barcelona i als Tramvies de Barcelona i els taxis i autòmibus de Barcelona per pura experiència? Ho ha fet deixant-se endur de les últimes conseqüències de les seves posicions tàctiques, perquè saben els seus dirigents perfectament que no poden aplicar totes les anestèsies als que siguin en el ram de transport mentre davant del seu sindicat hi hagi un altre sindicat que pensi diferent. I per això únicament s'han erigit en monopolitzadors del transport: per poder fer assaigs i confusionisme al transport de Catalunya. I per això: si això es fes també al camp de Catalunya, aquesta obra ultrarevolucionària no crearia la guerra al front d'Aragó, ni al front de Madrid, ni al front andalús ni al d'Euzkadi. La guerra seria als carrers de Barcelona i, d'això, se n'aprofitarien els partidaris de Franco, Hitler i Mussolini.

Perquè d'aquesta lluita en el primer moment podríem sortir nosaltres victoriosos o podria sortir-ne la CNT però els veritables victoriosos serien els feixistes que caurien sobre ells i sobre nosaltres.

No hi ha, doncs, altra sortida que el Pla de la Victòria. No hi ha altra sortida que concentrar tota l'atenció, tot el pensament, totes les nostres preocupacions al voltant del problema central i fer comprendre a tots els treballadors que guanyar la guerra és consolidar la revolució, és assegurar als treballadors totes les seves possibilitats d'emancipació del demà, on amb les armes a la mà, el poble dirigirà els seus propis destins. I per guanyar la guerra és que hem fet el nostre Pla de la Victòria, que significa precisament no desviar l'atenció dels treballadors en coses que avui són impossibles d'assolir. Així, doncs, hem de tenir en compte sobretot, que el problema central és el de la guerra i el perill és allargar massa la victòria. Per damunt de tot hem d'aconseguir la victòria contra el feixisme perquè ara, fent la revolució que es vol fer posem en perill la vida del nostre poble. Hem de tenir en compte que fer la guerra és fer la revolució.

A nosaltres ens diuen que som reformistes. Si ésser reformista és voler guanyar la guerra, nosaltres som reformistes. Però hem de dir també que la revolució és una altra cosa que el que diuen aquests xarlatans.

UGT de Catalunya, que havia deixat vacant Josep del Barrio en marxar al front d'Aragó al capdavant de la columna Carles Marx o columna Del Barrio PSU-UGT. El 5 de maig de 1937, durant els fets de Maig, fou nomenat conseller sense cartera de la Generalitat de Catalunya pel president Lluís Companys. Però fou assassinat quan anava a prendre possessió del càrrec. Es parlà d'un atemptat o d'un accident produït per trets que caigueren sobre la comitiva a causa del tiroteig que s'esdevingué a la confluència dels carrers Llúria i Casp de Barcelona, davant del Sindicat de l'Espectacle de la CNT. Nota de l'edició.

(...)

Hem de guanyar la guerra.

Vosaltres ja sabeu que la guerra no està guanyada. La guerra no ha arribat encara a decantar-se ni per als uns ni per als altres. La guerra es pot perdre perquè allò que hem guanyat i hem de reconèixer que ha estat molt, ho ha estat amb sang i llàgrimes i experiències doloroses i fent al centre d'Espanya un poderós exèrcit antifeixista i ho ha estat gràcies a la creació de l'exèrcit al sud espanyol, al front andalús; però això no és pas suficient. Els enemics també tenen organització i són constantment reforçats per Hitler i Mussolini. I també ells augmenten la seva màquina bèl·lica per poder batre les nostres tropes. Estem en un moment històric d'aquesta guerra, en el qual les circumstàncies poden inclinar-se d'un costat o de l'altre de Catalunya. Nosaltres podem fer que la sort d'aquesta guerra es decideixi del nostre cantó.

Catalunya és avui la força més positiva, és la més unànime en els sentiments antifeixistes, és la més forta en riquesa agrícola, és avui la joia del règim antifeixista. Catalunya pot mobilitzar i posar en peu de guerra en pocs mesos un exèrcit de cent mil homes i pot fabricar a les seves indústries els fusells i les metralladores i els canons i els avions que necessita l'Exèrcit de la República.

La seva riquesa agrícola i la seva producció industrial poden donar a la guerra un ajut tan eficaç que ha d'ésser la victòria del demà. No ens podem resignar al fet que els nostres germans d'Espanya i els homes que lluiten als fronts de Madrid, de Guadalajara, d'Andalusia, d'Euzkadi, on ara estan partint l'allau dels feixistes i que nosaltres no hem pogut ajudar per no haver sabut preparar-nos a temps: no podem resignar-nos, dic, al fet que ens dirigeixin el seu menyspreu i ens menyspreï tot el món per no haver sabut respondre amb el nostre deure d'ajudar aquests germans que donen llur vida als fronts.

Ací tenim, companys, el Pla de la Victòria. Ho demanem amb tota la nostra força. Claredat en les conductes, fermesa en els propòsits i lleialtat en les realitzacions.

Pel Pla de la Victòria, un Govern que governi i que governi de debò.

He dit.